DOMSTOLENS DOM

4. juli 2000 *

I sag C-219/98,

angående en anmodning, som House of Lords (Det Forenede Kongerige) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Regina

mod

Minister of Agriculture, Fisheries and Food,

ex parte: **S.P. Anastasiou (Pissouri) Ltd m.fl.,**

procesdeltager:

Cypfruvex (UK) Ltd og Cypfruvex Fruit and Vegetable (Cypfruvex) Enterprises Ltd,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning af

* Processprog: engelsk.

skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet (EFT 1977 L 26, s. 20), som navnlig ændret ved Rådets direktiv 91/683/EØF af 19. december 1991 (EFT L 376, s. 29) og ved Kommissionens direktiv 92/103/EØF af 1. december 1992 (EFT L 363, s. 1),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene D.A.O. Edward, L. Sevón og R. Schintgen samt dommerne P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet (refererende dommer), G. Hirsch, P. Jann, M. Wathelet og V. Skouris,

generaladvokat: N. Fennelly
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— S.P. Anastasiou (Pissouri) Ltd m.fl. ved D. Vaughan, QC, og barrister Hoskins for solicitor P. Clough

— Cypfruvex (UK) Ltd og Cypfruvex Fruit and Vegetable (Cypfruvex) Enterprises Ltd ved M.J. Beloff, QC, og barrister R. Millett, for solicitors M. Kramer og S. Sheppard

— Det Forenede Kongeriges regering ved Assistant Treasury Solicitor J.E. Collins, som befuldmægtiget, bistået af P.M. Roth, QC, og barrister J. Skilbeck

— den græske regering ved juridisk konsulent A. Samoni-Rantou, N. Dafniou og G. Karipsiadis, alle ansat i Sekretariatet for EF-ret, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent E. White og X. Lewis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 12. januar 2000 er afgivet mundtlige indlæg af S.P. Anastasiou (Pissouri) Ltd m.fl. ved D. Vaughan og M. Hoskins, af Cypfruvex (UK) Ltd og Cypfruvex Fruit and Vegetable (Cypfruvex) Enterprises Ltd ved M.J. Beloff og R. Millett, af Det Forenede Kongeriges regering ved R. Magrill, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af P.M. Roth, af den græske regering ved A. Samoni-Rantou, N. Dafniou og G. Karipsiadis, og af Kommissionen ved X. Lewis,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. februar 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 20. maj 1998, indgået til Domstolen den 15. juni 1998, har House of Lords i henhold til EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt fem præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet (EFT 1977 L 26, s. 20), som navnlig ændret ved Rådets direktiv 91/683/EØF af 19. december 1991 (EFT L 376, s. 29) og ved Kommissionens direktiv 92/103/EØF af 1. december 1992 (EFT L 363, s. 1, herefter »direktivet«).

2 Spørgsmålene er rejst i en sag mellem på den ene side producenter og eksportører af citrusfrugter — herunder S.P. Anastasiou (Pissouri) Ltd (herefter »Anastasiou m.fl.«) — som har hjemsted på Cypern i den del, der ligger syd for De Forenede Nationers stødpudezone, og på den anden side Minister for Agriculture, Fisheries and Food (Det Forenede Kongeriges minister for landbrug, fiskeri og fødevarer, herefter »ministeren«) vedrørende import, som Cypfruvex (UK) Ltd og Cypfru-

vex Fruit and Vegetable (Cypfruvex) Enterprises Ltd (herefter »Cypfruvex«) har gennemført til Det Forenede Kongerige af citrusfrugter med oprindelse i den del af Cypern, som ligger nord for denne zone (herefter »den nordlige del af Cypern«), og som blev transporteret til Fællesskabet efter at være anløbet en havn i Tyrkiet, og som var ledsaget af plantesundhedscertifikater udstedt af de tyrkiske myndigheder.

Relevante retsregler

3 Det bestemmes i direktivets artikel 12, stk. 1, i den affattelse, som var gældende for de omtvistede indførsler:

»Medlemsstaterne foreskriver i hvert fald for indførelse af de i bilag V, del B, angivne planter, planteprodukter eller andre objekter fra tredjelande:

a) at disse planter, planteprodukter eller andre objekter samt deres emballage officielt undersøges grundigt, enten i fuldt omfang eller ved repræsentative stikprøver, og om fornødent at de til deres befordring benyttede transportmidler ligeledes undersøges grundigt for i det omfang, dette kan konstateres, at sikre:

— at de ikke er angrebet af de i bilag I, del A, anførte skadegørere

— for så vidt angår de i bilag II, del A, anførte planter og planteprodukter, at de ikke er angrebet af de skadegørere, der er anført i denne del af bilaget vedrørende disse planter og planteprodukter

— for så vidt angår de i bilag IV, del A, anførte planter, planteprodukter og andre objekter at de opfylder de særlige krav, der er anført i denne del af bilaget vedrørende disse planter mv.

b) at de skal ledsages af de i artikel 7 eller 8... foreskrevne certifikater, og at et plantesundhedscertifikat ikke må være udstedt mere end 14 dage før den dato, på hvilken planterne, planteprodukterne eller de andre objekter har forladt afsenderlandet. Certifikaterne udstedes af de myndigheder, der i forbindelse med den internationale konvention om plantebeskyttelse eller — for stater, der ikke har tiltrådt konventionen — ifølge landets retsforskrifter er bemyndigede hertil...

...«

4 Direktivets artikel 12 indeholder dermed en henvisning til artikel 7 og 8, der i lighed med artikel 6 i princippet omfatter planter, planteprodukter og andre objekter med oprindelse i Fællesskabet.

5 Det bestemmes i direktivets artikel 7, stk. 1, at der kan udstedes et plantesundhedscertifikat, når det på grundlag af den i artikel 6, stk. 1 og 2, foreskrevne undersøgelse findes, at de deri opførte betingelser er opfyldt. Efter direktivets artikel 8, stk. 2, fritages den medlemsstat, hvori varerne har været genstand for

en opdeling eller en oplagring, eller hvori der har været foretaget en ændring af emballagen, for at foretage en ny undersøgelse, hvis varerne ikke har været udsat for nogen plantesundhedsmæssig smittefare på denne medlemsstats område. I så fald udsteder medlemsstaten et plantesundhedscertifikat for videreforsendelse, som vedlægges det originale plantesundhedscertifikat.

6 Det bestemmes i direktivets artikel 6, stk. 1, at planter, planteprodukter og andre objekter, der er angivet i bilag V, del A, samt deres emballage officielt undersøges grundigt, enten i fuldt omfang eller ved repræsentative stikprøver, og, om fornødent, at de til deres befordring benyttede transportmidler ligeledes undersøges officielt for at sikre:

a) at de ikke er angrebet af de i bilag I, del A, angivne skadegørere

b) for så vidt angår de i bilag II, del A, angivne planter og planteprodukter, at de ikke er angrebet af de skadegørere, der er anført i denne del af bilaget vedrørende disse planter mv.

c) for så vidt angår de i bilag IV, del A, angivne planter, planteprodukter eller andre objekter, at de opfylder de særlige krav, der er nævnt i denne del af bilaget vedrørende disse planter mv.

7 Det tilføjes i direktivets artikel 6, stk. 4, at de officielle undersøgelser, der er omhandlet i de foregående stykker, gennemføres regelmæssigt i producentens virksomhed, fortrinsvis på produktionsstedet, og omfatter planter og planteprodukter, der dyrkes, produceres eller anvendes af producenten, eller som på anden måde findes i hans virksomhed, ligesom de også skal omfatte de vækstmedier, som anvendes der.

8 Endelig bestemmes det i direktivets artikel 9, stk. 1:

»Når der er tale om planter, planteprodukter eller andre objekter, for hvilke de i bilag IV, del A, fastsatte særlige krav er gældende, skal det officielle plantesundhedscertifikat, der kræves i henhold til artikel 7, være udstedt i det land, hvor planterne, planteprodukterne og de andre objekter har deres oprindelse, undtagen:

— når der er tale om træ, hvis...

— når der er tale om andre tilfælde, i det omfang de særlige forskrifter i bilag IV, del A, kan opfyldes andre steder end på oprindelsesstedet.«

9 De citrusfrugter med oprindelse i den nordlige del af Cypern, som er genstand for tvisten i hovedsagen, hører for så vidt angår de ovenfor gennemgåede bestemmelser til kategorien af planter og planteprodukter, som er angivet i bilag V, og som dermed er omfattet af plantesundhedskontrol. De kan blive angrebet af de i bilag I eller II omhandlede skadegørere. De særlige krav, som i henhold til bilag IV, del A, skal være opfyldt, for at de kan indføres, er, at de skal være fri for stilke og blade, og at emballagen skal være forsynet med et passende oprindelsesmærke.

10 Domstolen fastslog i sin dom af 5. juli 1994 (sag C-432/92, Anastasiou m.fl., Sml. I, s. 3087), at direktivet var til hinder for, at en medlemsstats myndigheder ved import af citrusfrugter med oprindelse i den nordlige del af Cypern godtager plantesundhedscertifikater, der er udstedt af andre myndigheder end Republikken Cyperns kompetente myndigheder.

Tvisten i hovedsagen

11 Efter afsigelsen af den ovennævnte dom i Anastasiou-sagen indgik eksportører, som hidtil havde udført citrusfrugter med oprindelse i den nordlige del af Cypern til Det Forenede Kongerige, hvorved disse var ledsaget af plantesundhedscertifikater udstedt af myndighederne i »The Turkish Republic of Nothern Cyprus« og ikke af Republikken Cyperns kompetente myndigheder, en aftale med et tyrkisk selskab, hvorefter det skib, der skulle fragte disse citrusprodukter, skulle anløbe en tyrkisk havn og skulle blive der i mindre end 24 timer, hvorefter skibet skulle sejle videre til Det Forenede Kongerige med et certifikat udstedt af de tyrkiske myndigheder, efter at disse have kontrolleret skibets last.

12 Anastasiou m.fl. indgav en begæring om, at det blev pålagt ministeren at afslå indførsel af citrusfrugterne i Det Forenede Kongerige under disse omstændigheder. Court of Appeal afviste begæringen. Sagsøgerne indbragte herefter afgørelsen for House of Lords.

13 House of Lords fandt, at afgørelsen af den ovenfor beskrevne sag afhang af fortolkningen af fællesskabsretten, og har derfor udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er en medlemsstat i henhold til artikel 12, stk. 1, litra b), i Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning af skadegørere på planter eller planteprodukter, som ændret (herefter 'direktivet'), berettiget til at acceptere (og i givet fald under hvilke omstændigheder og betingelser), at der til dens område indføres planter som defineret i direktivet (herefter 'planter') med oprindelse i tredjelande, og som er angivet i direktivets bilag V, del B, hvis disse planter alene er ledsaget af et plantesundhedscertifikat, udstedt af et tredjeland, hvorfra planterne er blevet transporteret til Fællesskabet, og ikke af et plantesundhedscertifikat, der er udstedt af det tredjeland, hvor planterne har deres oprindelse?

2) Skal spørgsmål 1 besvares anderledes, og i givet fald hvorledes, hvis de pågældende planter er undergivet særlige krav fastsat i direktivets bilag IV, del A, punkt 1, der kan opfyldes i andre tredjelande end oprindelseslandet som omhandlet i direktivets artikel 9, stk. 1?

3) Skal Domstolens dom i sag C-432/92, Anastasiou, Sml. 1994 I, s. 3087, fortolkes og anvendes således, at den udelukker, at de nationale myndigheder i en medlemsstat kan tillade import af citrusfrugter med oprindelse i den del af Cypern, der ligger nord for De Forenedes Nationers stødpudezone, hvis citrusfrugterne er ledsaget af et plantesundhedscertifikat, som er udstedt af myndighederne i et andet tredjeland, hvorfra citrusfrugterne er blevet afsendt til Fællesskabet?

4) Skal de ovennævnte spørgsmål besvares anderledes, hvis:

a) de pågældende planter ikke er blevet indført til det tredjeland, hvori der blev udstedt det plantesundhedscertifikat, der ledsagede planterne til Fællesskabet, idet planterne ikke på noget tidspunkt blev udlosset fra det pågældende skib og/eller aldrig passerede toldgrænsen; og/eller

b) de særlige krav, der stilles til de pågældende planter, allerede var opfyldt i oprindelsesstaten?

5) Skal spørgsmål 1 og 2 besvares anderledes, såfremt indgivelsen af ansøgning om plantesundhedscertifikat for de pågældende planter i et andet tredjeland end oprindelseslandet ikke skyldes plantesundhedsgrunde, men blev foretaget

i det øjemed ikke at skulle indhente et plantesundhedscertifikat fra de kompetente myndigheder i oprindelseslandet?«

Det første, andet, tredje og fjerde præjudicielle spørgsmål

14 Med de fire første spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den nationale ret at få oplyst, om og i givet fald på hvilke betingelser en medlemsstat på sit område kan tillade indførsel af planter, der har oprindelse i et tredjeland, og som i henhold til direktivet er undergivet en kontrolprocedure, som bekræftes ved et plantesundhedscertifikat, når de planter, for hvilke der gælder særlige krav, udelukkende er ledsaget af et plantesundhedscertifikat, som er udstedt af myndighederne i et afsendertredjeland, som ikke er oprindelseslandet.

15 Anastasiou m.fl. og den græske regering har gjort gældende, at det i et sådant tilfælde efter direktivet kræves, at plantesundhedscertifikatet udstedes af de kompetente myndigheder i det land, hvor planterne har deres oprindelse, dog således at myndighederne i et andet afsenderland end oprindelseslandet kan udstede et supplerende certifikat for visse særlige krav, som uden vanskeligheder kan stilles til varerne. Efter deres opfattelse kan en sådan fortolkning af direktivet udledes af såvel dets ordlyd som af dets målsætning.

16 Hvad for det første angår direktivets ordlyd indebærer artikel 12, stk. 1's henvisning til artikel 7, som selv henviser til artikel 6, at det krævede plantesundhedscertifikat først kan udstedes efter en grundig officiel undersøgelse, som foretages i producentens virksomhed, og som ikke alene omfatter dyrkede planter, men også de varer, der anvendes af producenten eller findes i hans virksomhed, ligesom de også skal omfatte de anvendte vækstmedier. En sådan

kontrol kan kun varetages af myndighederne i det land, hvor planterne har deres oprindelse. Selv om det efter direktivets artikel 9, stk. 1, i visse tilfælde er muligt i begrænset omfang at fravige denne regel, når der udstedes certifikat for overholdelsen af visse særlige krav, kan denne undtagelse ikke føre til, at planterne — for så vidt angår de andre krav, som gælder for dem — fritages for kravet om, at plantesundhedscertifikaterne skal være udstedt i oprindelseslandet.

17 For det andet giver direktivets målsætning, som er at forhindre indslæbning og spredning i Fællesskabet af planteskadegørere, ikke grundlag for nogen anden fortolkning. Således ville det være formålsløst at iværksætte en omfattende grundig plantesundhedskontrol på dyrkningsstedet — som har været foreskrevet for varer med oprindelse i Fællesskabet siden gennemførelsesdatoen for Rådets direktiv 91/683/EØF af 19. december 1991 om ændring af direktiv 77/93 (EFT L 376, s. 29) — hvis der ikke samtidig blev stillet krav om garantier af mindst samme omfang for planter indført fra tredjelande. Det fremgår herved af den ovennævnte dom i sagen Anastasiou m.fl., at direktivets ordning i denne henseende er baseret på et samarbejde mellem myndighederne i importmedlemsstaten og myndighederne i eksportlandet om at bekæmpe skadegørere. Såfremt plantesundhedskontrollen og udstedelsen af det hertil hørende certifikat blev foretaget af andre myndigheder end de kompetente myndigheder i oprindelseslandet ville et faktisk samarbejde dermed være umuligt.

18 Cypfruvex, Det Forenede Kongeriges regering og Kommissionen har derimod gjort gældende, at for så vidt angår planter, der har oprindelse i tredjelande, og som er undergivet et krav om udstedelse af et plantesundhedscertifikat, kan dette udfærdiges andre steder end i oprindelseslandet, bortset fra i de tilfælde, hvor varen er undergivet særlige krav, som kun kan opfyldes i dette land.

19 Siden direktivet blev ændret i 1993, har det omfattet to forskellige ordninger, en for planter med oprindelse i Fællesskabet og en for planter med oprindelse i

tredjelande, idet de første i almindelighed er omfattet af en kontrol på produktionsstedet og de sidstnævnte af et dobbelt krav om certificering i et tredjeland og om kontrol ved indførelsen på Fællesskabets område. Et almindeligt krav om certificering i produktionslandet af planter, som ikke hidrører fra Fællesskabet, er unødvendigt og i visse tilfælde umuligt at opfylde og ville føre til ubegrundet forskelsbehandling af disse planter, hvilket ville være i strid med den internationale konvention om plantebeskyttelse, som blev indgået i Rom den 6. december 1951.

20 Denne ordning afspejles i ordlyden af direktivet. Hverken dets artikel 12, stk. 1, eller nogen anden bestemmelse i direktivet stiller krav om, at plantesundhedscertifikatet skal udstedes på et bestemt sted, bortset fra det særtilfælde, som er omhandlet i direktivets artikel 9, stk. 1, og hvor der foreligger visse særlige krav. Tværtimod henviser overskriften til bilag V til en sanitær undersøgelse i »oprindelses- eller afsendelseslandet«. Under disse omstændigheder er formålet med henvisningen i direktivets artikel 12, stk. 1, som vedrører planter med oprindelse i tredjelande, til artikel 7 og 8, som vedrører planter med oprindelse i Fællesskabet, blot at præcisere certifikatets form og ikke, at der skal gælde de samme nærmere regler for den plantesundhedsmæssige undersøgelse for begge kategorier af planter. Dertil kommer, at eftersom der under alle omstændigheder kun kræves ét certifikat per forsendelse, ville direktivets artikel 9, stk. 1, være uforståelig, såfremt dette certifikat altid skulle udfærdiges af myndighederne i oprindelseslandet.

21 Denne fortolkning er desuden forenelig med resultatet i ovennævnte dom i sagen Anastasiou m.fl., i hvilken Domstolen blot præciserede, hvad der nærmere skal forstås ved »de myndigheder [i et tredjeland], der... er bemyndigede hertil« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 12, stk. 1. Det nødvendige samarbejde mellem de kompetente myndigheder, som blev understreget i denne dom, kan gennemføres med myndighederne i det tredjeland, hvorfra varerne afsendes, når blot de er kompetente og anerkendte, hvilket er tilfældet for myndighederne i Tyrkiet. Direktivet tilsigter således ikke at bekæmpe skadegørere i tredjelande, men at beskytte Fællesskabets område mod risikoen for at blive angrebet af disse.

22 Det bemærkes indledningsvis, som Domstolen anførte i præmis 61 og 62 i Anastasiou-dommen, at den i direktivet fastsatte fælles ordning til beskyttelse mod indslæbning af skadegørere på produkter, der indføres fra tredjelande, i alt væsentligt indebærer en kontrol, der udføres af eksperter med lovlig bemyndigelse fra regeringen i eksportlandet og dokumenteres ved udstedelsen af et tilsvarende plantesundhedscertifikat. Den kontrol, som importmedlemsstaterne gennemfører ved deres grænser, er imidlertid undergivet væsentlige begrænsninger og kan under alle omstændigheder ikke erstatte plantesundhedscertifikaterne.

23 Dertil kommer, at det for at opfylde direktivets mål er nødvendigt med et samarbejde mellem eksportlandets myndigheder og importmedlemsstatens myndigheder, idet de sidstnævnte skal holde de førstnævnte underrettet om ethvert problem, som de støder på i forbindelse med de plantesundhedscertifikater, som disse har udstedt, f.eks. når varerne viser sig at være inficerede eller certifikaterne viser sig at være urigtige eller forfalskede (jf. Anastasiou-dommen, præmis 63).

24 Disse betragtninger, som foranledigede Domstolen til i Anastasiou-dommen at fastslå, at medlemsstaterne ikke kunne henholde sig til plantesundhedscertifikater, som var udstedt af myndigheder eller personer fra en ikke-anerkendt myndighed med hjemsted i varens oprindelsesland, indebærer ikke nødvendigvis, at direktivet skal fortolkes således, at varer, som kun er ledsaget af et certifikat udstedt af et tredjeland, hvorfra varerne er blevet afsendt, ikke må gives adgang til en medlemsstats område, såfremt der ikke foreligger et plantesundhedscertifikat fra oprindelseslandet.

25 Selv om det bestemmes i direktivets artikel 12, stk. 1, litra b), at plantesundhedscertifikater skal udstedes af myndigheder, der er bemyndigede hertil af

afsenderlandet, og selv om bestemmelsen angiver rammerne for fortolkningen af udtrykket »myndigheder, der... er bemyndigede hertil«, indeholder bestemmelsen ingen angivelse af, at de pågældende myndigheder skal være myndighederne i det land, hvor varerne har deres oprindelse.

26 Det forhold, at der ikke foreligger en sådan angivelse, kan vanskeligt betragtes som tilfældig, under hensyn til dels ordlyden af bilag V, dels ordlyden af direktivets artikel 9, stk. 1.

27 Selv om overskriften til et bilag ikke i sig selv kan danne grundlag for at tilsidesætte en fortolkning, som følger af de materielle bestemmelser i en fællesskabsretsakt, er det for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt fællesskabslovgiver stiltiende har villet forbeholde udstedelsen af certifikatet for myndighederne i varens oprindelsesland, ikke uden betydning i den foreliggende sag, at bilag V udtrykkeligt indeholder en angivelse af de planter, som — såfremt de har oprindelse i et tredjeland — skal undergives en sundhedskontrol i oprindelseslandet eller i afsenderlandet, før de kan indføres i Fællesskabet.

28 Endvidere følger det af direktivets artikel 9, stk. 1, at plantesundhedscertifikatet skal være udstedt i det land, hvor planterne har deres oprindelse, når disse er undergivet visse særlige krav, idet der dog gælder visse undtagelser fra denne regel, navnlig i de tilfælde, hvor disse krav kan opfyldes andetsteds. Hvis alle planter, som var undergivet plantesundhedskontrol, skulle undersøges i deres oprindelsesland uanset om de var undergivet særlige krav, ville der ikke være nogen grund til i artikel 9, stk. 1, at opstille denne generelle forpligtelse som en

særregel, som kun skulle finde anvendelse på visse af planterne. Derimod indgår denne bestemmelse i det system, som er indført med direktivet, såfremt det antages, at kontrollen — ud over den situation, som er beskrevet i artikel 9, stk. 1 — enten kan finde sted i det tredjeland, hvor planterne har deres oprindelse, eller i et afsendertredjeland, som ikke er oprindelseslandet.

29 Det hovedargument vedrørende direktivets ordlyd, som er fremført af Anastasiou m.fl. og af den græske regering, er, at artikel 12, stk. 1, henviser til artikel 7 og indirekte til direktivets artikel 6, som begge i princippet vedrører planter med oprindelse i Fællesskabet. Planter med oprindelse i tredjelande skal således være ledsaget af de certifikater, som er opregnet i artikel 7 og 8, dvs. af et plantesundhedscertifikat og i givet fald af et plantesundhedscertifikat for videreforsendelse. Hvad angår planter med oprindelse i Fællesskabet kan plantesundhedscertifikatet imidlertid kun udstedes på grundlag af den undersøgelse i henhold til artikel 6, som blandt andet omfatter regelmæssige officielle undersøgelser i producentens virksomhed.

30 Imidlertid indebærer kravet til produkter fra tredjelande om, at de skal være ledsaget af certifikater svarende til dem, som ledsager varer med oprindelse i Fællesskabet, ikke automatisk, at en procedure svarende til fællesskabsproceduren for plantesundhedskontrol skal overholdes i de eksporterende tredjelande, før udstedelsen af certifikaterne.

31 I den forbindelse bemærkes, at selv om det i ottende betragtning til direktiv 91/683 erkendes, at »det er mest hensigtsmæssigt at gennemføre plantesundhedskontrollen på produktionsstedet«, drages der i samme betragtning den konsekvens, »at denne kontrol derfor [bør] gøres obligatorisk på produktionsstedet«, men kun »for fællesskabsprodukter«.

32 Imidlertid bør det sikres, at direktivets målsætning, som er at beskytte Fællesskabets område mod indslæbning og spredning af planteskadegørere, kan nås, uden at planter med oprindelse uden for Fællesskabet pålægges en certificeringsprocedure i oprindelseslandet. Det ville navnlig være i strid med det tilsigtede formål at indføre bindende forskrifter for varer med oprindelse i Fællesskabet samtidig med, at varer med oprindelse uden for Fællesskabet var undergivet lempeligere krav.

33 I den forbindelse fremgår det af en sammenligning mellem direktivets artikel 12, stk. 1, og dets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaternes kompetente myndigheder skal foretage en grundig officiel undersøgelse med henblik på at sikre sig, at planterne ikke er angrebet, og at de opfylder de særlige krav, som vedrører dem — uanset deres oprindelse — og at denne undersøgelse for produkter med oprindelse i tredjelande i princippet finder sted i forbindelse med planternes indførelse på en medlemsstats område.

34 De planter med oprindelse i tredjelande, som er angivet i bilag V, del B, til direktivet, er således både undergivet et krav om, at myndighederne i et tredjeland skal udstede et certifikat, som bekræfter, at de er i overensstemmelse med importlandets forskrifter på plantesundhedsområdet, og et krav om en officiel undersøgelse i forbindelse med indførelsen i Fællesskabet. Denne dobbeltkontrol er i princippet af en sådan art, at den sikrer en passende beskyttelse af Fællesskabets område mod indslæbning af planteskadegørere. Selv om det i praksis er umuligt at sikre sig, at kontrollen i tredjelande giver de samme garantier som den, der foreskrives i direktivet for planter produceret i Fællesskabet, gælder det anførte ikke alene i forhold til et afsendertredjeland, som ikke er oprindelseslandet, men også for den kontrol, som foretages i det tredjeland, hvor planterne har deres oprindelse.

35 Som det er understreget af Det Forenede Kongeriges regering, har medlemsstaterne hverken faktiske muligheder for eller retlige beføjelser til hos myndighe-

derne i de tredjelande, som har udstedt plantesundhedscertifikater, at foretage en detaljeret undersøgelse af, under hvilke omstændigheder disse certifikater er blevet udstedt. Det følger heraf, at såfremt ethvert tredjeland uden nogen form for betingelser måtte anses for berettiget til at udstede et plantesundhedscertifikat, som ville medføre, at planterne — med forbehold for den kontrol ved grænsen, som den ovennævnte dom i Anastasiou-sagen, fastlagde grænserne for — kunne få adgang til Fællesskabets område, ville dette føre til en usikkerhed, som ville være i strid med de fællesskabsinteresser på plantesundhedsområdet, som direktivet tilsigter at beskytte.

36 For så vidt angår planter, som ikke er undergivet særlige krav, der kun kan opfyldes på oprindelsesstedet, skal muligheden for at udstede certifikater, som dels bekræfter, at varen ikke indeholder skadegørere, dels at den er i overensstemmelse med de gældende forskrifter i importlandet, således i det mindste forbeholdes for de tredjelande, hvorfra planterne er blevet udført til Fællesskabet, efter at de faktisk er blevet indført på disse landes område og har befundet sig der i en vis periode og på betingelser, som sikrer, at en passende kontrol har kunnet gennemføres.

37 En sådan begrænsning, hvis overholdelse kun kan kontrolleres af importmedlemsstaten på grundlag af de forsendelsespapirer, som ledsager varerne, kan fremme det samarbejde mellem eksportlandet og importmedlemsstaten, hvis betydning blev understreget i Anastasiou-dommen, og mindske de risici af enhver art, som følger af den situation, hvor varer certificeres i forbindelse med den blotte passage af et tredjelands område.

38 På denne baggrund skal den forelæggende rets fire første spørgsmål besvares således, at en medlemsstat i henhold til direktivet på nedenstående betingelser kan

tillade indførelse på sit område af planter, som har oprindelse i et tredjeland, og som er undergivet et krav om, at der skal udstedes et plantesundhedscertifikat, som navnlig vedrører overholdelsen af særlige krav, såfremt planterne — i mangel af et certifikat udstedt af de kompetente myndigheder i oprindelseslandet — er ledsaget af et certifikat, som er udstedt i et tredjeland, som ikke er deres oprindelsesland:

— Planterne skal have været indført på det lands område, hvor kontrollen fandt sted, før de derfra blev udført til Fællesskabet.

— Planterne skal have befundet sig der i en vis periode og på betingelser, som sikrer, at en passende kontrol har kunnet gennemføres.

— Planterne må ikke være undergivet særlige krav, som kun kan opfyldes på deres oprindelsessted.

Femte spørgsmål

39 Med det femte spørgsmål ønsker den nationale ret nærmere bestemt oplyst, om importmedlemsstaten ved vurderingen af, om det fremlagte certifikat er i overensstemmelse med direktivets krav, skal tage hensyn til årsagerne til, at plantesundhedscertifikatet ikke er blevet udstedt i planternes oprindelsesland.

40 Eftersom direktivet skal fortolkes således, at det i visse tilfælde og under visse objektive betingelser tillader udstedelsen af plantesundhedscertifikater i andre lande end planternes oprindelsesland, tilkommer det ikke medlemsstaten ud over disse objektive betingelser at opstille betingelser vedrørende importørens bevæggrunde til at gøre brug af en procedure, som er tilladt i henhold til direktivet, således som dette skal fortolkes.

41 Det ville alene forholde sig anderledes, såfremt det efter direktivet kun var muligt at fremlægge et plantesundhedscertifikat udstedt i et land, som ikke er varernes oprindelsesland, i de tilfælde, hvor certificeringen ikke kunne finde sted i oprindelseslandet af grunde, som udelukkende er plantesundhedsmæssige. Eftersom en sådan fortolkning ikke kan udledes af direktivet, kan den importør, som af andre årsager frembyder varerne til kontrol i et land, som de ikke har oprindelse i, ikke anses for at have handlet således med henblik på at undgå at blive omfattet af en fællesskabsforskrift.

42 På denne baggrund skal den forelæggende rets femte spørgsmål besvares således, at det ved vurderingen af, om plantesundhedscertifikatet er i overensstemmelse med kravene i direktivet, ikke tilkommer medlemsstaten at tage hensyn til årsagerne til, at det ikke er blevet udstedt i planternes oprindelsesland.

Sagens omkostninger

43 De udgifter, der er afholdt af Det Forenede Kongeriges regering og den græske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke

erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af House of Lords ved kendelse af 20. maj 1998, for ret:

1) **En medlemsstat kan i henhold til Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet, som ændret, på nedenstående betingelser tillade indførelse på sit område af planter, som har oprindelse i et tredjeland, og som er undergivet et krav om, at der skal udstedes et plantesundhedscertifikat, som navnlig vedrører overholdelsen af særlige krav, såfremt planterne — i mangel af et certifikat udstedt af de kompetente myndigheder i oprindelseslandet — er ledsaget af et certifikat, som er udstedt i et tredjeland, som ikke er deres oprindelsesland:**

   — **Planterne skal have været indført på det lands område, hvor kontrollen fandt sted, før de herfra blev udført til Fællesskabet.**

— Planterne skal have befundet sig der i en vis periode og på betingelser, som sikrer, at en passende kontrol har kunnet gennemføres.

— Planterne må ikke være undergivet særlige krav, som kun kan opfyldes på deres oprindelsessted.

2) Ved vurderingen af, om plantesundhedscertifikatet er i overensstemmelse med kravene i direktiv 77/93, som ændret, tilkommer det ikke medlemsstaten at tage hensyn til årsagerne til, at det ikke er blevet udstedt i planternes oprindelsesland.

Rodríguez Iglesias Edward Sevón

Schintgen Kapteyn Gulmann

Puissochet Hirsch Jann

Wathelet Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. juli 2000.

R. Grass G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær Præsident